

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Juris Canonici Theoria Et Praxis, Ad Forum Tam
Sacramentale quàm contentiosum, tum Ecclesiasticum,
tum Seculare**

Cabassut, Jean

Lugduni, 1698

XI. Prosequutio potestatis Ordinariorum erga exemptos Regulares.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62355](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62355)

C A P U T XI.

*Prosequutio potestatis Ordinariorum erga
Exemptos Regulares.*

I. **I**NTEGRIS duodecim seculis Episcoporum erga Monachos potestas nullis ferè limitibus circumscripta permansit, ut compertum sit ex Dionysii Areopagitæ libro de Ecclesiastica Hierarchia, & insequentium ætatum monumentis, tum apud Concilia, tum apud Ecclesiasticos Scriptores. Oecumenicum Chalcedonenſe Concilium canone quarto, quosvis Monachos jubet Episcopis esse subditos & morigeros sub excommunicationis interminatione. Sanctissimus verò Abbas ac Monachorum pater & institutor Bernardus in epist. 42. hæc ita protestatur: *Certus sum ego Monachus & Monachorum qualiscunque Abbas, si mei quandoque Pontificis excutere à propriis cervicibus jugum tentavero, quod satanae mox tyrannidi meipsum subijcio.* Hæc ille scribit ad Henricum Senonensem Archiepiscopum. Aurelianensē quoque Concilium .L. anno quingentesimo undecimo, regnante Clodoveo I. celebratum, Abbates Monasteriorum jubet Episcoporum potestati, correctioni & mandatis esse subiectos & morigeros, can. 9.

II. Novissimis porro seculis Clerus Regularis plerasque exemptiones à Summis Pontificibus impetraverunt, quas deinde alii Summi Pontifices, & quædam Concilia moderandas ob salubrius Ecclesiæ regimen, atque ex parte revocandas judicarunt. Bonifacius Papa VIII. in cap. *Super Cathedram*, in Extrav. com. de sepulturis, Mendicantium Regularium exemptiones, quas prætendebant, certis limitibus coercuit. Ejus successor ex Ordine Prædicatorum assumptus Benedictus XI. illos ipsos limites sustulit, cap. *Inter cunctas*, in Extrav. com. de privileg. Sed Benedicto qui successit Clemens V. in generali Concilio Viennensi abrogavit illam Benedicti Constitutionem, & Bonifacii dudum abolitam Sanctionem restituit, cap. *Dudum*, in Clement. de sepulturis. Postremò generale Tridentinum Concilium sess. 23. cap. 15. de Reform. decernit, ut non obstantibus quibuscunque privilegiis & exemptionibus, nullus Regularis possit sæcularium etiam Sacerdotum Confessiones audire sine approbatione Ordinarii, qui possit illum, si velit, examinare. Et sess. 25. cap. 4. de Reform. statuit, ut nullus Regularis, etiam in Ecclesia sui Ordinis contradicente Episcopo prædicare præsumat. Tridentinæ quoque sessionis 6. caput 3. renovat Concilii generalis Lugdunensis sub Innocentio IV. De-

G

cretum

cretum citatum in cap. *Volentes*, de privileg. in 6. quo Regulares ratione delictorum extra claustra commissorum, jurisdictioni subijciuntur Ordinariorum. Idemque Concilium circa Monialium clausuram, admissionem, & liberam professionem, & extraordinarias Confessiones, & quorumcunque Regularium reclamationes ob professionis invaliditatem, & circa alia nonnulla Religiosos submittit Ordinariorum jurisdictioni, correctioni & potestati.

III. Postmodum Pius Papa V. ex Dominicanorum Ordine, anno 1571. mense Augusto, in ea Constitutione quæ incipit, *Romani Pontificis*, expressè decernit Religiosos Mendicantes ab Episcopo semel approbatos non posse postmodum ab eodem examinari, sed tamen posse à successore examinari. Hujus meminit Aegidius Coninch de Sacramento Pœnitentiæ, disp. 8. dub. 7. num. 57. & seqq. atque indidem duas infert conclusiones. Primò, idem juris esse in diversis Diœcesibus, ut scilicet Mendicans Regularis in una diœcesi approbatus, necesse habeat ad audiendas in alia diœcesi Confessiones, necnon ad prædicandum Dei verbum, alteram sumere specialem approbationem ab ejus loci Ordinario, qui poterit ipsum examinare. Secundò, posse per successorem Episcopi qui approbaverat, ab auditione Confessionum, aut à prædicatione excludi; quia frustrà jus haberet examinandi, si non posset prædecessoris sui concessionem revocare. Docet hoc idem ejusdem cum Aegidio Coninch Societatis, Suarez de Pœnit. disput. 28. sect. 5. num. 11. & Layman de Sacramento Pœnit. cap. 5. num. 5. Hæc verò Societas recensetur per Pontificum Decreta inter Mendicantes Ordines, & horum gaudet privilegiis. Cum autem ista Pii V. Constitutio anni 1571. sit posterior illâ quam idem Papa cuderat anno 1567. in amplissimum favorem Mendicantium, & contrariam Tridentinis Decretis, derogat sine dubio præcedenti Constitutioni, quemadmodum posteriores leges prioribus, quibus opponuntur, derogare solent, easque antiquare. Sed quia pleraque adhuc supererant in priore Pii Bulla, quæ posterior non abrogaverat, providit immediatus Pii successor Gregorius XIII. totius illius prioris Bullæ abrogationi, & novam edidit Constitutionem anno 1573. quâ disertis verbis primam Pii constitutionem prorsus obliterat, & testificatur Pium ipsum experiëntiâ incommodorum, quibus occasionem prior illa sua Bulla præbuerat edoctum, statuisse illam integrè abolere, cujus executionem voluntatis superveniens ejus mors prævenit: sed tamen in vita sua ex parte abrogasse, nimirum per illam posteriorem anni 1571. cujus paulò antè memini. Deinde Urbanus Papa VIII. Constitutione sua 30. Augusti, anno 1629. sic ordinavit: *Regulares à Prædecessoribus Episcopis examinati & approbati ad Confessiones Secularium audiendas, à præsentè Episcopo successore, pro majori conscientie sue quiete possunt iterum examinari: & si minus idonei reperti fuerint, reprobari, ad præscriptum Constitutionis sanctæ memoriæ Pii V. hac de re editæ.* Quia verò Regulares Societatis

tatis JESU, ob sibi concessa specialiter privilegia, quibus speciatim ac nominatim derogatum non fuerat, prætendebant se illis Pii & Urbani Decretis non comprehendi, sequuta est Innocentii X. Papæ Constitutio quæ incipit, *Cum sicut accepimus*, quæ sic decernit art. 9. *Regulares etiam Societatis JESU, in una Diœcesi ab Episcopo approbati ad Confessiones secularium audiendus, nequaquam possunt in alia Diœcesi hujusmodi Confessiones audire sine approbatione Episcopi Diœcesani.* Huc etiam spectant, & huc referto quæ superiori capite, num. 13. & 14. adduxi de Sanctione Innocentii X. in causa Angelopolitani Episcopi, & Regularium Societatis JESU: & de altera Sanctione Alexandri Papæ VII. in causa Episcopi Andegavensis, & Regularium prædictæ Societatis, aliorumque in Diœcesi Andegavensi commorantium. Et demùm de Concordato Lutetiæ Parisiorum inter Episcopos & Regulares Gallicanos celebrato, cui Patres Societatis JESU subscripsere. Quinetiam antequam prodissent Constitutiones illæ celebres Gregorii XV. Urbani VIII. Innocentii X. Alexandri VII. & Clementis X. quæ omnem ambiguitatem excludunt, docuerat Bonacina de Pœnit. Sacram. disp. 5. quæst. 7. punct. 4. §. 1. num. 16. posse ab Episcopo ex justa causa revocari simplicem & absolutam approbationem, quam Religioso indulsit ad audiendas Confessiones: ut enim fileam ex necessitate desumptas, & ex occasione abusuum & scandalorum supervenientium, nec antè prævisorum, urget illa communis regula; Omnis res, per quas causas nascitur, per easdem dissolvitur: cap. 1. de regul. jur. ut eadem potestas quæ facultatem indulsit, possit eandem retractare. Idemque astruitur citato superius Concilii Mediolanensis Decreto, cui Sanctus Carolus præsidebat; & allegatâ doctrinâ eruditissimi Cardinalis de Lugo, præfatæ Societatis Theologi consummatissimi.

IV. At verò non licere cujuscunque Ordinis Regularibus, quantumvis per Superiores proprios approbatis, verbum Dei prædicare, ne in propriis quidem Ecclesiis, inconsulto aut invito Episcopo seu Ordinario, non modò statutum fuit à Tridentinis Patribus sess. 5. cap. 2. & sess. 24. cap. 4. de reform. atque ab insequentibus Summis Pontificibus, verùm etiam hoc idem Francica Jura præscribunt, ut videre est in Edicto Melodunensi anni 1579. art. 6. ubi hoc statuitur; & præterea Regiis Magistratibus prohibetur ne committant vel introducant ullos in Ecclesias Concionatores, sed hoc totum relinquunt Episcoporum arbitrio, quibus solis eorumque Vicariis id sollicitudinis incumbit.

V. De casibus verò ab Episcopis reservatis, Gregorius XIII. in Bulla incipiente, *Cum à sacra*, quam refert Quaranta lib. 4. cujus meminit Graffius monachus Benedictinus, & alii plerique, declarat Regularem habentem privilegium à Papa absolvendi à quibuscunque casibus ipsi Papæ reservatis, non adipisci hoc ipso potestatem absolvendi à casibus aut censuris per Ordinarios locorum reservatis: adeò ut si Ordinarius reservaverit

casum aliquem ex iis qui recensentur inter reservatos à Papa, hoc ipso restringi facultatem à Papa concessam circa talem casum, ut necessarius sit recursus ad Ordinarium pro ista impertienda absolutione, siue habeat ipse Ordinarius facultatem à Papa sibi concessam circa eum casum, siue non habeat: cum possit semper Episcopus suas reservationes, ut libuerit, tollere aut suspendere. Porro Grassii verba hæc ipsa sunt, Decis. Aur. p.1. lib.1. cap.13. de potestate Confessar. n.56. Item quæritur potest utrum Religiosus, qui facultatem habet à Sede Apostolica absolvendi à quibuscumque casibus & censuris, si Episcopus alicujus civitatis particulari Constitutione reservaverit sibi unum vel plures casus Papales, imponitque censuram absolventi, an poterit Religiosus prædictus ab illo vel illis casibus absolvere. Respondeo quod non, ut est declaratum per Gregorium XIII. quemadmodum refertur per Car. Neapolit. lib.4. incip. Cum à sacra. Hactenus Grassius. Id verò ita rationi congruum visum est, ut ante istam Gregorii XIII. Declarationem hoc idem aliter videretur insignis ex Ordine Prædicatorum Theologus Dominicus Soto in 4. Sent. dist.18. quæst.4. art.3. §. Quo ergo. His successit Sacre Congregationis Decretum Clementis Papæ VII. approbatione munitum, quo itatur neque Societatis Jesu Religiosos, neque alios quoscumque Regulares, aut quomodolibet exemptos, etsi facultatem obtinuissent à quibuscumque casibus & censuris absolvendi, etiam Papæ reservatis, posse ullatenus hoc prætextu absolvere à reservatis per locorum Ordinarios. Illud refertur à Quaranta in Bullario, sub tit. Casus reservati. Sanè hoc Decretum se quodammodo restringit his verbis, *Per universam Italiam*: attamen non solum in suo robore perdurant præcedentes universaliter loquentes Constitutiones, sed etiam subsequentes, quæ hoc illimitatè ac generaliter decernunt. Decretum enim Pauli V. confirmans Sacre Congregationis judicium, omnibus Regularibus, aliisque quantumlibet exemptis seu privilegiatis prohibet absolutionem impendere à casibus & censuris, quascunque locorum Ordinarii reservaverint, nisi ex ipsorum licentia. Cujus Decreti mentio est apud Filliucium Societatis Jesu Scriptorem Tract. de Censuris in particulari, cap.10. circa finem. Qui ibidem disertè asseverat, virtute præfatorum Decretorum teneri indubitanter & astringi omnes Regulares, ac Exemptos. Successit deinde Bulla Gregorii XV. Papæ, deinde Breve Alexandri VII. in quo damnatur ista propositio: Regulares habent potestatem absolvendi à peccatis Episcopo reservatis, etiamsi ab Episcopo autoritas ipsa ipsis indulta non fuerit: & declaratur ista propositio falsa, auctoritati Episcoporum & Sedis Apostolicæ injuriosa. Hoc Breve direxit Summus Pontifex ad Episcopum Anagavensem, die 26. Februarii 1659. Hæc eadem docuerat olim Grassius Regularis Benedictinus Decis. Aurearum p.1. lib.1. cap.13. num.6. quanvis major pars harum Pontificiarum Constitutionum nondum in lucem, dum ille scribebat, emanasset. His demum adjunge Bullam Clementis Papæ X. anni 1670. quæ

quæ incipit, *Supernâ magni Patrisfamilias*; & ita decernit: *Habentes facultatem absolvendi ab omnibus casibus Sedi Apostolica reservatis, non ideo à casibus Episcopo reservatis posse absolvere, hac constitutione decernimus ac declaramus.*

VI. In causa pariter Fidei Regulares quantumvis exempti subjiuntur Ordinariorum jurisdictioni, cap. *Ad abolendam*, de hæret. & Concilio Trident. sess. 5. cap. 2. §. *Si verò*. Præterea generaliter, quoties agitur contra Regularem causâ criminalis, constituit Generale Lugdunense Concilium sub Innocentio IV. ut cognitio & iudicium spectet ad Episcopum: & habetur in cap. *Volentes*, de privileg. in 6. his verbis: *Definimus quod quantumcunque Exempti gaudeant libertate, nihilominus tamen ratione delicti, vel contractus, vel rei de qua agitur contra ipsos, rectè possunt coram locorum Ordinariis conveniri.* Hoc ipsum jus instauravit Concilium pariter Trident. sess. 7. cap. 14. de reform. Quinetiam ipso Francico jure hoc idem à Carolo IX. astruitur in Aurelianensibus Comitibus art. 11. in quo de appellationibus providetur in his causis: & declaratur pariter appellationes Regularium à sententia Episcopi in causa criminis, non suspendere sententiam, sed devolvere: *Omnes (inquit) Abbates & Abbatisse, Priores & Priorisse non existentes Capita Ordinum, indifferenter subiecti erunt Archiepiscopo vel Episcopo diocesano, nec poterunt ullis uti privilegiis ac exemptionibus circa visitationem aut punitionem criminum, non obstantibus quibilibet appellationibus, aut oppositionibus, quarum nobis cognitionem reservamus.* Atque ita tales appellationes evocantur in hoc Regno ad privatum Regium Consilium, aliis exclusis Tribunalibus.

VII. Item quum Regularium exemptorum Præfecti suo circa subditorum correctionem officio defunt, si admoniti intra sex menses non correxerint, aut disciplina claustralis instaurationi non providerint, possunt Episcopi ut Sedis Apostolicæ Delegati, visitare, ordinare, & corrigere, perinde ac possent Regulares Prælati juxta Ordinis instituta, quibusvis exceptionibus & appellationibus remotis. Concilium Trident. sess. 21. cap. 8. Simile quid statuitur in cap. *Quanto*, de officio Judic. ordin. ut scilicet Ordinarius per se suppleat Abbatis negligentiam circa vagos & erroneos Monachos. Quod idem pariter in Gallia providetur memorato artic. 11. Aurelianensi.

VIII. Curatæ item Ecclesiæ Monasteriis & Religionibus adnexæ, visitationi, jurisdictioni, & authoritati subduntur Ordinariorum, toto tit. de Capel. monach. & cap. *Ex ore*, de privileg. & habent Ordinarii jurisdictionem supra Monachos seu Religiosos, qui eis deserviunt: aded ut possint ab Ordinariis ex causa suspendi, interdici, excommunicari, ut statuit Innocentius IV. in Concilio generali Lugdunensi, cap. 1. §. *In eos*, de privileg. in 6. Eademque Jura confirmantur Concilii Trident. sess. 25. cap. 11. his verbis: *In Monasteriis, seu domibus Virorum ac Mulierum,*

quibus imminet cura animarum personarum secularium, præter eas quæ sunt de illorum Monasteriorum seu locorum familia, persona tam secularis, quàm regulares hujusmodi curam exercentes subsint immediatè in his quæ ad dictam curam & Sacramentorum administrationem pertinent, jurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi in cujus Diocesi sunt sita. Nec ibi aliqui, etiam ad nutum amovibiles deputentur, nisi de ejus consensu, ac previo examine per Episcopum aut ejus Vicarium faciendo. Hoc ipsum jus viget & observatur in Gallia, ut multis Senatusconsultis judicatum est, & nuper Suprema Curia Lutetiæ Parisiorum judicavit, anno 1668. pro Aquilexienti Episcopo adversus Sammaximitanos Regulares Ordinis Prædicatorum, circa visitationem, correctionem & ordinationem Ecclesiæ Parochialis Ordini Dominicorum unitæ, & Regulares ejusdem Instituti, per quos illa solet administrari: atque ut Monasterium procuraciones visitationis exsolvat, & Parochus regularis Synodo annuæ intersit, ab Archiepiscopo in omnibus functionibus curialibus dependeat, & Cathedræ quadragesimali non alius provideatur, quàm quem Archiepiscopus, sive Secularem, sive Regularem elegerit. Quæ omnia Sacris Canonibus conformia sunt. Parochiales quippe Monachorum Capellæ debent à Parocho administrari, qui approbationem habeat ab Episcopo, ejusque authoritati & jurisdictioni subiciatur, can. Sanè, 16. quæst. 2. & cap. 1. de Capellis Monach. & cap. De Monachis, de præbendis, ubi & hoc statuitur, de Capellis illis Monachorum Parochialibus persolvenda esse jura Episcopalia. Quod idem habetur in cap. Ex ore, §. In privilegio, de privileg. In quo etiam d. cap. Ex ore, §. Porro, decernitur debere eum qui præest Capellæ Monachorum Parochiali, quanvis sit Regularis, aut etiam Abbas, ac teneri interessè Synodo Diocesana.

IX. Jus quoque visitandi Ecclesias quascunque quomodolibet exemptas non modò competit Episcopis, sed etiam ut singulis annis eas visitent, & opportunis remediis provideant earum reparationi, cultui, & ministerio, districtè eis præcipitur à Concilio Trident. sess. 7. cap. 8. appellationibus, privilegiis, inhibitionibus, & contrariæ consuetudinis, etiam immemorialis oppositionibus omnibus exclusis. Hoc idem repetitur sess. 24. cap. 9. de reform. & extenditur non modò ad quascunque exemptas Ecclesias, sed etiam ad eas, quæ nullius Diocesis ex privilegio dicuntur esse, si sint seculares. Immodò etiam si sint Regulares nullius Diocesis, simulque Parochiales, & Abbates aliive regulares Prælati circa illas Ecclesias negligenter se gerant, poterit non quidem Suffraganeus Episcopus, sed Metropolitanus visitare & providere, omni remota appellatione aut reclamatione, sess. 5. cap. 2. §. Si quæ verò Parochiales.

X. Si contingat Regularem exemptum in excommunicationem labi, sive à Jure prolata, sive à Judice, eaque sit evidens, potest Episcopus illum hoc sine denunciare, ne proprii subditi communicent eidem. Clem. 1. §. 1. de privileg.

XI. Item

XI. Item circa Processiones ita edicit Concilium Trid. sess. 25. cap. 13. *Controversas omnes de precedentiia, quae saepe cum scandalo oriuntur inter Ecclesiasticas personas, tam seculares quam regulares, tam in sollemnibus Processionibus quam in Exequiis, Episcopus amota omni appellatione, & non obstantibus quibuscunque componat. Exempli autem omnes, tam seculares, quam regulares Clerici, quicumque etiam Monachi ad Processionem vocati accedere compellantur, iis tantum exceptis, qui in strictiori Clausura perpetuo vivunt.*

XII. Quod attinet ad Ecclesias quibus animarum cura incumbit, Ordini Militum sancti Joannis subditas, & quid in eis possint Episcopi, declarat Rescriptum Pii V. incipiens: *Exposcit. Decernimus, declaramus, & statuimus, omnes & singulos locorum Episcopos, & alios Superiores, tanquam Apostolica Sedis Delegatos, omnes & quascunque Parochiales Ecclesias, ceteraque Beneficia Ecclesiastica suarum civitatum & Diocesum, quibus imminet animarum cura, ad dictam Religionem, ejusque Milites, Capellanos, Ministros, Rectores, Vicarios quomodolibet pertinen. etiam quando in eis Episcopalem & temporalem jurisdictionem Religio & Milites praedicti haberent, eorumque Ecclesias, Rectores, Vicarios, & Ministros quoscunque (in his tamen duntaxat quae animarum curam, illiusque exercitium & Sacramentorum administrationem respiciunt) visitare, omnesque alius visitationem concernentes exercere posse ac debere: ac Rectores ac Ministros ceteros hujusmodi curam animarum exercentes, minus idoneos repositos, si quidem ad nutum amovibiles sint, statim amovere; sin vero Titulares sint, illico suspendere, ac Superiores regulares monere ut intra aliquem brevem terminum in locum amotorum subrogent alios idoneos, prius tamen pariter examinatos & approbatos per ipsos Episcopos, & alios Superiores. Titularibus vero suspensis deputent alios idoneos pariter examinatos, & approbatos, ut supra, in Coadjutores sive Vicarios, juxta Decretum Concilii Trident. sess. 21. cap. 6. Interea vero dum hac subrogatio seu deputatio fit, ipsi Episcopi & alii Superiores pro necessitate cura animarum provideant arbitrio suo. Quod si Superiores dictorum Rectorum & Ministrorum intra tempus praefixum non subrogaverint, aut deputaverint, ut supra, tunc dicto termino elapso ipsi Episcopi & alii Superiores, previo examine alios, juxta praedicti Concilii formam, idoneos repositos in locum amotorum subrogent: Titularibus vero suspensis Coadjutores deputent, juxta dictum cap. 6. sess. 21. qui tamen in dictis Parochialibus perinde inserviant, ac si subrogati ac deputati ab ipsis Superioribus Religionis & Militum praedictorum fuissent. Voluit autem quod Episcopi & alii Superiores praedicti visitationem hujusmodi, & alia praedicta omnia solum tanquam Delegati Apostolica Sedis gratis & absque ulla dictae Religionis Rectorum impensa & onere faciant, &c. Datum Roma, apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 22. Septembris 1571. Pontificatus nostri anno 6.*

XIII. Si lis adversus Regularem intenditur, & in figura judicii causa terminanda est, aut si alias extra Regulam Regularis deliquit, Episcopus notionem

notionem suam interponere debet, juxta can. *De persona*, 21. quæst. 1. Ita Bengæus de divis. benef. §. 8. num. 11. Aufrelius ad quæst. 408. Capellæ Tolosanae, Renatus Chopinus lib. 1. de sacra Politia, cap. 4. num. 28. Papo collect. Placitorum tit. de jurisd. Eccles. art. 14. & tit. de jurisd. temporali, art. 36. Cujacius ad cap. 9. de vita & honest. Cler. Scriptores Gallicani omnes, ipsumque Aurelianense Caroli IX. Edictum art. 11. Hoc ipsum afferit Panormitanus in cap. *Cum contingat*, num. 24. de foro compet.

XIV. Nova ædificari Ecclesia non potest, sive per Sæculares, sive per Regulares injussu Ordinarii, can. *Nemo Ecclesias* 9. de consecr. dist. 1. ne Capella quidem vel Oratorium, cap. *Auctoritate*, de privileg. in 6. Eadem edicit Justinianus Authent. de Eccles. titulis, §. *Si quis autem*: præcipue verò de Monasteriorum constructione, Authent. de Monachis, §. 1. & Authent. Ut nullus fabricet Oratorii domos præter voluntatem Episcopi, §. 1. Quod idem olim statuerat Concilium œcumenicum Chalcedonenſe can. 4. & novissimè Tridentinum sess. 23. in fine.

XV. Regularis non potest solvi à sua religiosa professione, adversus quam reclamatur titulo nullitatis, nisi allegatis coram Ordinario causis, & per ejus definitivam sententiam, ex Concilio Trident. sess. 25. cap. 29. de Regul. Hac de re copiosius agam sub titulo de Regularib. & Relig. profess.

XVI. Ordinariis etiam jus competit visitandi clausuras Monialium subditarum Exemptis, tam sæcularibus quàm Regularibus, & quæcunque ad eam pertinent, ordinandi & exequendi. Ita sanxit Jus ipsum commune cap. *Periculoso*, de stat. Regular. in 6. & Concilium Trident. sess. 25. cap. 5. de Regularib. His conformantur Leges Franciæ in Comitibus Aurelianensibus sub Carolo IX. artic. 11. ita decernente: *Omnes Abbates & Abbatissæ, Priores & Priorissæ non existentes Capita Ordinum, indifferenter subjeti erunt Archiepiscopo vel Episcopo Diocesano, nec poterunt ullis privilegiis uti, seu exemptionibus circa visitationem aut punitionem criminum, nihil obstantibus quibuscunque oppositionibus vel appellationibus, quarum nobis cognitionem reservamus.* His successit Bulla Gregorii XV. incipiens *Inscrutabili*, eadem decernens.

XVII. Prohibet insuper Concilium Trident. sess. 25. cap. 17. de Regular. admitti puellam, sive ad Religionis habitum, sive ad Religiosam Professionem, antequam per Monasterii Præfectam Episcopus aut ejus Vicarius admonitus voluntatem puellæ admittendæ exploraverit, sive per se, sive per deputatum à se. Si verò Præfecta hoc neglexerit, ab Officio quandiu Ordinario videbitur suspendetur. Hoc idem edixit in Francia Henricus III. in Blesensibus Comitibus, art. 28.

XVIII. Bassæus ex Ordine Capucinorum Belga ita scribit: *Certum est Regularis non posse uti in foro conscientia privilegiis, quæ sunt expresse revocata per Concilium Tridentinum, & per Gregorium XIII. in Bulla quæ incipit:*

In tanta negotiorum mole. Hæc Bassæus verb. *Privilegium* 4. num. 8. Idemque in verb. *Privilegium* 1. num. 8. Omnia (inquit) & singula privilegia, gratias & concessionem viva vocis oraculo factas quibuscumque Ordinibus, revocaverunt Gregorius XV. in Bulla, Romanus Pontifex in specula, die Julii 2. anno 1622. & Urbanus VIII. in Bulla, Alias felicis, die 2. Decembris 1631. adeo ut Regularibus non liceat illis uti, nisi scripto firmata à Papa fuerint. Ita Bassæus. Adjunge his Gregorii XV. celebrem Bullam, quæ incipit *Inscrutabili*, cujus tenorem, qui talis est ut sequitur, visum est huic loco intextere.

GREGORIUS EPISCOPUS, SERVUS SERVORUM DEI.
Ad perpetuam rei memoriam.

„ Inscrutabili Dei providentiâ universalis Ecclesiæ regimini, meritis li-
„ cèt imparibus, prædentes, pastoralis nostræ sollicitudinis partes esse
„ dignoscimus, in eam curam præcipuè incumbere, ut à dignis, & pro-
„ batis tantum Sacerdotibus sanctè administrentur Ecclesiastica Sacramen-
„ ta, atque ut virginum Deo sacrarum Monasteria diligentissimè custo-
„ dianur, & viri assumantur idonei ad prædicationis officium salubriter
„ exequendum.

„ §. 1. Sanè Tridentinæ Synodi decretis providè cautum est, nullum
„ Presbyterum, etiam regularem, posse Confessiones secularium etiam Sa-
„ cerdotum audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut parochiale Be-
„ neficium habeat, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse
„ necessarium, aut aliàs idoneus judicetur, & approbationem, quæ gratis
„ detur, obtineat.

Concil.
Trident.
sess. 23.
cap. 15.
de refor.

„ §. 2. Necnon ut in Monasteriis, seu domibus virorum, seu mulierum,
„ quibus imminet animarum cura personarum secularium, præter eas,
„ quæ sunt de illorum monasteriorum, seu locorum familia, personæ tam
„ Regulares quàm seculares ejusmodi curam exercentes, subsint imme-
„ diatè in iis, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum administrationem
„ pertinent, jurisdictioni, vilitationi, & correctioni Episcopi, in cujus
„ diocesi sunt sita. Itemque ut Episcopi universi sub obestatione divini
„ judicii, & interminatione maledictionis æternæ in omnibus Monasteriis
„ sibi subjectis Ordinariâ, in aliis verò Sedis Apostolicæ autoritate clau-
„ suram Sanctimonialium, ubi violata fuerit, diligenter restitui, & ubi
„ inviolata est, conservari maxime procurent, inobedientes, atque contra-
„ dictores per censuras Ecclesiasticas, aliasque pœnas, quacumque appel-
„ latione postposita, compescerent.

Concil.
Trident.
sess. 25.
cap. 11.
de Regu-
lar.
Concil.
Trident.
sess. 25.
cap. 5. de
Regular.

„ §. 3. Atque ut Regulares in Ecclesiis suorum Ordinum prædicare
„ volentes, se coram Episcopis præsentare, & ab eis benedictionem
„ petere teneantur; in Ecclesiis verò, quæ suorum Ordinum non sunt,
„ nullo modo prædicare possint sine Episcopi licentia; contradicente
„ autem

Concil.
Trident.
sess. 24.
cap. 4. de
Reform.

H

„ autem Episcopo nullibi, etiam in suorum Ordinum Ecclesiis prædicare
 „ præsumant.

„ §. 4. Verum quia experiëntiâ compertum est, Ecclesiastici regiminis
 „ rationes postulare, ut decretis ejusmodi aliquid adjungatur: matura deli-
 „ beratione nostra, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis ple-
 „ nitudine, hac generali, ac perpetuò valitura Constitutione decernimus,
 „ statuimus, & declaramus, ut deinceps tam Regulares, quàm Seculares,
 „ quomodolibet exempti, sive animarum curam personarum secularium
 „ Monasteriis, seu domibus regularibus, aut quibusvis aliis Ecclesiis, vel
 „ beneficiis, sive regularibus, sive secularibus incumbentem exercent;
 „ sive alias Ecclesiastica Sacramenta, aut unum ex illis ministrent, præviâ
 „ Episcopi licentiâ & approbatione; sive quoquo modo in dictâ curâ
 „ exercitio, aut in eorundem Sacramentorum, vel alicujus ex illis admi-
 „ nistratione de facto, absque ulla auctoritate se ingerant, in his, quæ
 „ ejusmodi curam, seu administrationem concernunt, omnimodæ juris-
 „ dictioni, vilitationi, & correctioni Diocesani Episcopi, tanquam Sedis
 „ Apostolicæ Delegati, plenè in omnibus subjiciantur. Ad hæc tam Re-
 „ gulares, quàm Seculares hujusmodi nullis privilegiis, aut exemptionibus
 „ tueri se possint quominus, si deliquerint circa personas intra septa de-
 „ gentes, aut circa clausuram, vel circa bonorum administrationem Mo-
 „ nasteriorum nōnialium, etiam Regularibus subjectarum, ab Episcopo
 „ loci similiter tanquam ad hoc Sedis Apostolicæ Delegato, quoties,
 „ & quando opus fuerit, puniri, & corrigi valeant.

„ §. 5. Confessores verò, sive seculares, sive regulares quomodocunque
 „ exempti, tam ordinarii, quàm extraordinarii, ad Confessiones monialium,
 „ etiam Regularibus subjectarum audiendas nullatenus deputari valeant,
 „ nisi prius ab Episcopo Diocesano idonei judicentur, & approbationem,
 „ quæ gratis concedatur, obtineant. Sed & administrantes bona ad eadem
 „ Monasteria Sanctimonialium, ut præfertur, etiam Regularibus subje-
 „ ctarum pertinentia, sive Regulares extiterint, sive seculares quomodo-
 „ libet exempti, Episcopo loci, adhibitis etiam Superioribus Regularibus,
 „ singulis annis rationes administrationis, gratis tamen exigendas, reddere
 „ teneantur, ad idque juris remediis cogi, & compelli queant. Liceatque
 „ Episcopo ex rationabili causa Superiores Regulares admonere, ut ejus-
 „ modi Confessores, atque Administratores amoveant: iisque Superio-
 „ ribus id facere detrectantibus, aut negligentibus, habeat Episcopus fa-
 „ cultatem prædictos Confessores, & Administratores amovendi quoties,
 „ & quando opus esse judicaverit. Ac similiter possit Episcopus, unâ cum
 „ Superioribus Regularibus, quarumcunque Abbatissarum, Priorissarum,
 „ Præfectarum, vel Præpositarum eorundem Monasteriorum, quocumque
 „ nomine appellentur, electionibus per se, vel per alium interesse, ac præ-
 „ sidere; absque ulla tamen ipsorum Monasteriorum impensa.

„ §. 6. Ac

§. 6. Ac demum habeat Episcopus, tanquam dictæ Sedis Delegatus
 „ autoritatem coercendi, ac puniendi quoscumque exemptos, tam Secu-
 „ lares, quam Regulares, qui in alienis Ecclesiis, aut quæ suorum Ordini-
 „ num non sunt, absque Episcopi licentia, & in Ecclesiis suis, aut suo-
 „ rum Ordinum, non petita illius benedictione, aut ipso contradicente,
 „ prædicare præsumpserint. Ita ut Episcopi in superscriptis casibus in
 „ prænomatas personas in præmissis omnibus, & singulis, aut circa ea
 „ quoquo modo delinquentes, quoties, & quando opus fuerit, etiam
 „ extra visitationem, per censuras Ecclesiasticas, aliasque pœnas, uti
 „ ejusdem Sedis Delegati, procedere, omnemque jurisdictionem exercere
 „ liberè, & licitè valeant.

§. 7. Decernentes sic per quoscumque Judices quavis autoritate fun-
 „ gentes, etiam Sacri Palatii Auditores, necnon Sanctæ Romanæ Ecclesiæ
 „ Cardinales, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & in-
 „ terpretandi facultate, & autoritate, judicari, & definiri debere: Irritum
 „ quoque & inane, si secus super his à quoquam quavis autoritate scien-
 „ ter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 8. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Aposto-
 „ licis in favorem quarumcunque personarum, atque Ordinum, tam Men-
 „ dicantium, quam non Mendicantium, Militarium, etiam Sancti Joannis
 „ Hierosolymitani, Congregationum, Societatum, ac quovis alterius
 „ Instituti, etiam necessario, & in individuo exprimendi, Monasteriorum,
 „ Conventuum, Capitulorum, Ecclesiarum, & aliorum quorumcunque,
 „ tam secularium, quam regularium locorum, necnon illorum, etiam
 „ juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roborata
 „ Statutis, vel Consuetudinibus, etiam immemorabilibus; exemptio-
 „ nibus quoque, indultis, & privilegiis, etiam in corpore Juris clausis,
 „ aut ex causa, & titulo oneroso, vel in limine foundationis concessi,
 „ etiam *Mari Magno*, seu Bulla Aurea, aut aliàs nuncupatis, Conser-
 „ vatorum deputationibus, eorumque, atque aliis inhibitionibus, quibus
 „ Episcopi deferre minimè teneantur, & quibuscumque aliis sub quibuscumque
 „ tenoribus & formis, ac cum quibuscumque etiam derogatoriis derogato-
 „ riis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus
 „ decretis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica po-
 „ testatis plenitudine, aut aliàs quomodolibet, etiam per viam communi-
 „ cationis, seu extensionis concessis, & iteratis vicibus approbatis, & inno-
 „ vatis, etiam si pro illorum sufficiente derogatione de illis, eorumque to-
 „ tis tenoribus, & formis specialis & individua, ac de verbo ad verbum,
 „ non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis
 „ alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma servanda esset, te-
 „ nores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, &
 „ formâ in illis traditâ observatâ, inserti forent, præsentibus pro expressis
 „ habentes,

„ habentes , quibus quoad ea , quæ eisdem præsentibus adversantur , illis
 „ aliàs in suo robore permanfuris , specialiter , & expresse derogamus ,
 „ cæterisque contrariis quibuscunque .

„ §. 9. Cæterum quia difficile foret præsentibus literas ad singula quæque
 „ loca deferri , ut ea tamen omnibus innotescant , mandamus illas ad valvas
 „ Lateranensis , & Principis Apostolorum de Urbe Basilicarum , atque
 „ Cancellariæ Apostolicæ , & in Acie Campi Floræ publicari , & inibi
 „ affigi , & per aliquod temporis spatium dimitti , eisque detractis earum
 „ exempla eo in loco relinqui , &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ,
 „ anno Incarnationis Dominicæ 1622. Nonis Februarii , Pontificatus
 „ nostri anno 2.

CAPUT XII.

De Translationibus & Renunciationibus
Episcoporum.

I. **M**ATRIMONIUM quoddam intervenit inter Episcopum propriamque Ecclesiam : initiatum quidem per electionem , aut præsentationem : ratum per Summi Pontificis confirmationem : consummatum per consecrationem . Idemque connubium quatuor dissolvitur modis , translatione , renunciatione , depositione , & morte .

II. Translationes Episcoporum ex una in alteram Ecclesiam fieri prohibentur Canonibus Apostolorum 15. & 16. & Nicæna Synodo can. 16. & Sardicensi can. 1. & Carthaginensi can. *Non licet* , de consecr. dist. 4. Veruntamen ubi justa causa urget , sed non aliter , permitti potest Episcopi in aliam Ecclesiam translatio , idque solius Papæ , non autem Legati à latere autoritate , cap. *Nisi spiritalis* , & cap. *Quod translationem* , de offic. Legat. At verò inferiorum Clericorum translationi sufficit proprii Episcopi autoritas . Simile jus viget circa Coadjutores , quos dare Episcopis solus Papa valet ; at verò inferioribus Clericis etiam Episcopus , toto tit. de Cler. ægrot. vel debilit.

III. Renunciatio est propriæ Dignitatis vel Beneficii abdicatio . Et licet quisque juri suo renunciare possit , l. penult. Cod. de pactis : quia tamen , ut dixi , Matrimonium quoddam initur inter Episcopum & propriam Ecclesiam , non potest Episcopus Ecclesiæ suæ renunciare , nisi ob aliquam ex causis sex relatis in cap. *Nisi* , de renunciatione . Sunt autem 1. Conscientia criminis , si tale sit ut post peractam poenitentiam impediat Officii